

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

 /Бунчук Б. І./

«12» 02 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Науковий практикум»
вибіркова**

Освітньо-професійна програма «Журналістика та кросмедійність»

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Науковий практикум» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика та кросмедійність» (спец. 061 «Журналістика»), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 20 березня 2024 року)

Розробники: Гринівський Тарас Степанович, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент

Викладачі: Гринівський Тарас Степанович, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент

Погоджено з гарантом ОП й затверджено на засіданні кафедри журналістики протокол № 1 від 12 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

Василик Л. Є.

Схвалено методичною радою філологічного факультету протокол № 1 від 12 серпня 2024 року.

Голова методичної ради
філологічного факультету

Антофійчук А. М.

Мета навчальної дисципліни: Навчальний курс «Науковий практикум» є вибіркоvim. В основі курсу передбачено вивчення особливостей основних типів наукових досліджень, написання наукової статті, науково-популярної публікації у ЗМІ як виду наукової комунікації, магістерської роботи (проєкту). Звертається увага на структуру роботи (проєкту), його вступної частини, специфіку викладу основного матеріалу, написання висновків, оформлення бібліографії згідно наукових стандартів. Курс покликаний розвивати інтерес до науково-дослідницької діяльності, пробуджувати зацікавленість до наукових пошуків в галузі журналістикознавства. «Науковий практикум» складається із семінарських занять і завершується складанням заліку.

Пререквізити:

ЗПО1 Методологія медіадосліджень (РВО другий магістерський)

ЗПО3 Журналістська освіта і наука (РВО другий магістерський)

ПП02. Основи журналістики (РВО перший бакалаврський)

ЗПВ14. Основи наукових досліджень (РВО перший бакалаврський)

Результати навчання

Навчальна дисципліна «Науковий практикум» спрямована на забезпечення та засвоєння таких загальних і спеціальних компетентностей:

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких **програмних результатів навчання:**

РН 03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	-	-	27	-	59	4	залік
Заочна											

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р		л	с	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Планування магістерського дослідження													
Тема 1. Загальна характеристика магістерського дослідження	12		4			8							
Тема 2. Обґрунтування вибору теми магістерського дослідження	12		4			8							
Тема 3. Методологія дослідження	14		4			10							
Тема 4. Джерельна база дослідження	14		3		2	9							
Разом за ЗМ1	52		15		2	35							
Змістовий модуль 2. Апробація магістерського дослідження													
Тема 5. Обґрунтування вибору структури наукової роботи	12		4			8							
Тема 6. Презентація розділів дослідження	13		4		1	8							
Тема 7. Формування додатків та висновків	13		4		1	8							

Разом за ЗМ 2	38		1 2		2	24					
Усього годин	90		2 7		4	59					

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Загальна характеристика магістерського дослідження. Види магістерських досліджень. Структура та характеристика науково-теоретичних робіт. Структура та характеристика науково-практичних робіт. Творчі проекти як особлива форма атестації за спеціальністю 061 Журналістика. Принципи академічної доброчесності. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, робота в групах</i></p>	4
2	<p>Тема 2. Обґрунтування вибору теми магістерського дослідження. Постановка мети і завдань. Формулювання об'єкта та предмета дослідження. Визначення новизни, практичного значення. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, робота в групах. Формування вступної частини власного дослідження.</i></p>	4
3	<p>Тема 3. Методологія дослідження. Характеристика системи наукової методології. Формування методології власного дослідження. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, робота в групах. Підбір методології власного дослідження.</i></p>	3
4	<p>Тема 4. Джерельна база дослідження. Аналіз наукової літератури. Аналіз творчої джерельної бази. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, робота в групах. Пошук наукової літератури за темою дослідження.</i></p>	4
5	<p>Тема 5. Обґрунтування вибору структури наукової роботи. Аналіз вибору виду і структуризації власних науково-теоретичних чи науково-практичних робіт. Розробка концепції та структури власного дослідження. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, усні та письмові відповіді, робота в групах.</i></p>	4

	<i>Розробка плану дослідницької роботи та складових проекту.</i>	
6	Тема 6. Презентація розділів дослідження. Презентації та доповіді. Тези. Наукові статті. <i>Вид роботи: аналіз прикладів наукових робіт різних видів, робота в групах, усні та письмові відповіді.</i> <i>Підготовка тез за темою власного дослідження.</i>	4
7	Тема 7. Формування додатків та висновків. Підбір матеріалів для ілюстрування теми. Їхнє оформлення. Структура висновків. Анотація. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді, робота в групах. Написання анотації та визначення ключових слів.</i>	4

Завдання для самостійної роботи студента

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Види наукової роботи студентів: тези, наукова стаття, курсова робота, кваліфікаційна робота (творчий проект)	8
2	Аналіз структури наукових досліджень подібної тематики	8
3	Підготовка вступної частини власного дослідження	10
4	Правила оформлення бібліографії відповідно до ДСТУ–2015	9
5	Плани теоретичної та практичної складової дослідження	8
6	Підготовка комплексної презентації власного дослідження	8
7	Формування блоку додатків власного дослідження	8

Індивідуальні завдання та ІНДЗ*

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість балів
1	Наукова стаття за матеріалами дослідження	20
2	Виступи із тезами на студентських наукових конференціях	5 балів, але не більше 20 загалом

* *Індивідуальні завдання плануються, якщо передбачені навчальним планом або за рішенням викладача*

* *ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.*

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, ілюстрацію, демонстрацію, практичні вправи.

За характером пізнавальної діяльності здобувача освіти застосовуємо інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, дослідний методи.

Система контролю та оцінювання

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті. У процесі вивчення дисципліни використовуємо такі методи поточного контролю: контрольні роботи; групова робота, тести; презентації, аналіз медіайкейсів, метод мозкового штурму, моніторинг медій, робота в групах з платформами Padlet та Mentimeter, використання платформи Moodle, можливість неформальної освіти, написання тез.

Формами поточного контролю є індивідуальна та фронтальна перевірка, форма підсумкового контролю – залік.

Підсумкова оцінка як показник результатів вивчення навчальної дисципліни складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – 60 балів та підсумкового модуль-контролю (залік) – 40 балів за 100-бальною університетською шкалою.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Розподіл балів

ЗМ 1 (30 балів)				ЗМ 2 (30 балів)			Підсумковий контроль (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	10	5	10	10	10	10	40	100

Критерії оцінювання

Оцінка А (90 – 100 балів) або «відмінно» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатую

мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом упродовж навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь

на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

- Що таке фундаментальні та прикладні дослідження?
- Як соціальні комунікації впливають на суспільство?
- Як відрізняються методика та методи дослідження?
- Які методи дослідження Ви знаєте?
- Які методи збору та аналізу даних використовуються на різних етапах?
- Як проводиться аналіз зібраної інформації?
- Які вимоги висуваються до наукових публікацій?
- Назвіть різновиди наукових робіт і вимоги до них.
- Які основні принципи етики в науці?
- Які вимоги до оформлення теоретичної частини магістерського проєкту?
- Які вимоги до практичної складової магістерського проєкту?
- Які існують стандарти оформлення бібліографії?
- Як вибрати відповідний тип публікації для результатів дослідження?
- Як рецензування впливає на якість наукових публікацій?
- Як ефективно використовувати наукові бази даних для пошуку інформації?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Види наукових досліджень: фундаментальні, прикладні, експериментальні та інші.

Поняття науки: визначення та основні характеристики науки. Функції науки: пізнавальна, прогностична, практична та інші функції.

Актуальність дослідження.

Мета і завдання наукових досліджень.

Класифікація за методами дослідження: якісні, кількісні, змішані методи.

Поняття про соціальні комунікації як галузь науки.

Роль соціальних комунікацій у журналістиці: вплив на формування громадської думки.

Відмінність понять методика, методологія, методи.

Методологія: загальні принципи та підходи до наукового дослідження.

Методика: конкретні способи та прийоми дослідження.

Методи: інструменти та техніки збору та аналізу даних.

Основні етапи наукового дослідження.

Підготовчий етап: формулювання проблеми, огляд літератури.

Етап збору даних: вибір методів та інструментів дослідження.

Етап аналізу даних: обробка та інтерпретація результатів.

Етап оформлення результатів: написання звіту, публікація результатів.

Методи збору та аналізу інформації в наукових дослідженнях.

Методи збору інформації: опитування.

Методи збору інформації: інтерв'ю.

Методи збору інформації: спостереження.

Методи збору інформації: аналіз документів.

Методи аналізу інформації: якісний та кількісний аналіз.

Методи аналізу інформації: контент-аналіз.

Методи аналізу інформації: статистичні методи.

Науковий стиль: характеристика та вимоги до наукового письма.

Вимоги до наукових публікацій: структура, оформлення, етика.

Етика наукових досліджень: принципи чесності, об'єктивності та відповідальності

Плагіат: визначення, наслідки та способи уникнення.

Використання наукових методів у журналістиці: аналіз даних, соціологічні дослідження.

Основні вимоги до оформлення наукових робіт.

Структура наукової роботи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Вступ: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Основна частина магістерського дослідження: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Висновки: вимоги до змісту та оформлення.

Практична складова магістерського проєкту: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Правила цитування.

Правила оформлення цитат та посилань.

Оформлення бібліографії.

Типи наукових публікацій: статті, тези, монографії, рецензії.

Наукові тези: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Наукова стаття: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Наукові рецензії: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Монографія: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Анотації: структура, вимоги до змісту та оформлення.

Поняття та значення рецензування в наукових дослідженнях.

Основні міжнародні наукові бази даних та їх використання.

Рекомендована література

Основна

1. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. К. : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
2. Курбан О. В. Соціальні комунікації в роботах українських дослідників. Інформаційне суспільство. вип. 11. 2010. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/1044/1/O.Kurban_SKRUD_GI.pdf
3. Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0148-18>
4. Методології досліджень ІМІ. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/metodolohiji-doslidzhen-imi>
5. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. URL: http://library.chnu.edu.ua/res//library/services/antiplagiarism/docs/polozheniya_pro_zapobihannya_plahiatu_240902.pdf
6. Соціальні комунікації: теорія та практика : реком. бібліогр. покажчик / упоряд. О. П'оліщук; бібліогр. ред. О. Дікунова; за ред. О. Кравченко. Кривий Ріг, 2023. 51 с.

Допоміжна

1. Дацишин Х., Присяжний М. Методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти. – Упор. Дацишин Христина, Присяжний Михайло. – Львів, 2022. – 22 с. <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Metodychnirecomendacii-Kvalifikacijna-robota-1.pdf>
2. Кость С. **Методологія дослідження соціальних комунікацій (теорії та історії журналістики)** / Кость Степан. – Львів, 2022. – 228 с.
3. Мальська М., Паньків Н. **Основи наукових досліджень: навчальний посібник** / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 226 с.
4. Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень : конспект лекцій до самостійної та дистанційної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. [Електронний ресурс] / Уклад. В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. В. Уваркіна, за ред. В. О. Ананьїна. – Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 64 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/57380/1/Konspekt_lektsii_PNPPND.pdf

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii/naukovi-fakhovi-vidannya>
2. <https://www.elsevier.com/products/scopus>
3. <https://scholar.google.com/>
4. <https://web.archive.org/web/20161118220814/http://ipsience.thomsonreuters.com/product/web-of-science/>
5. <https://indexcopernicus.com/index.php/pl/>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання курсу «Проблематика медій (соціальна, правова)», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності ([Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf)) (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), [Положення про виявлення та запобігання](#)

[плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1e0b1/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)
(https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1e0b1/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.